

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul de studii 2026-2027

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării, luând în considerare propunerile corespunzătoare ale instituțiilor de învățământ superior, Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Ministerului Culturii, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Mediului, Ministerului Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Ministerul Educației și Cercetării elaborează anual planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat în învățământul superior, care, conform legislației, se aprobă de Guvern.

Proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul de studii 2026-2027* este elaborat **în temeiul următoarelor acte normative:**

1. art.85 alin. (2), art.139 lit. g) din *Codul educației nr. 152/2014*, potrivit cărora Guvernul aprobă anual planul (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat în învățământul superior;
2. *Planul de Acțiuni al Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2026*, pct. 4.27.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Planificarea și alocarea locurilor cu finanțare bugetară pentru admiterea în instituțiile de învățământ superior constituie un instrument strategic de intervenție a statului pentru asigurarea formării specialiștilor în domenii prioritare.

Proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul de studii 2026-2027* este elaborat **în conformitate cu cadrul normativ existent**, inclusiv:

1. *Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024;
2. *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027* (HG nr. 260/2025);
3. *Regulamentul cu privire la studiile străinilor în instituțiile de învățământ din Republica Moldova*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 504/2017.

La elaborarea proiectului s-a ținut cont de următoarele aspecte:

- Necesarul de cadre pedagogice, prezentat de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului;
- Angajamentul de creștere la cel puțin 25% a ponderii studenților de nivel terțiar în disciplinele STEAM și TIC, conform *Agendei de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027* (HG nr. 260/2025), termen de finalizare – decembrie 2027;
- Propunerile instituțiilor de învățământ superior și ale ministerelor privind necesitatea de cadre din domeniile respective;

- Rezultatele admiterii la studii în anul academic 2025-2026.

Hotărârea de Guvern cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul academic 2026-2027 urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în condițiile statuate de **art. 56, alin.(1), din Legea nr. 100/2017**, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

Prevederea dată este justificată de **circumstanțe obiective** și anume: depunerea centralizată a dosarelor la concursul de admitere prin sistemul eAdmitere, necesitatea elaborării imediate a **ordinelor cu privire la planurile de admitere** la studii superioare pentru fiecare instituție de învățământ superior pe cicluri universitare, dar și de necesitatea **repartizării de către instituții a locurilor bugetare** pe cicluri de studii (licență/integrate, master), domenii profesionale și programe de studii, forme de învățământ, cote-părți și limba de instruire, inclusiv pentru candidații din raioanele de est ale Republicii Moldova, candidați din diaspora, candidați de etnie romă precum și pentru cetățenii străini, după caz, și stabilirea probelor de aptitudini.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Conform proiectului hotărârii Guvernului, se propune aprobarea Comenzii de Stat 2026-2027, în limita alocațiilor bugetare aprobate în acest scop, pentru **8781 locuri bugetare** în total.

În învățământul superior, planul de admitere pentru Ciclul I, studii superioare de licență, studii superioare integrate (licență + master) și Ciclul II, master este elaborat în baza *Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024. Și în acest an, se propune aprobarea Planului de admitere pe domenii generale de studii pentru a oferi posibilitate universităților să înmatriculeze în funcție de solicitările candidaților, dar și să poată forma grupe academice, conform cadrului normativ.

Luând în considerare rezultatele admiterii la studii superioare în anul precedent de studii, **Comanda de stat 2026 la Ciclul I, licență, și la Ciclul II, master**, prevede locuri bugetare la: **Științe ale educației (1800 locuri – cca 20,5%** din totalul locurilor bugetare), **Inginerie și activități inginerești, Tehnologii de fabricație și Arhitectură și construcții (1427 – cca 16,25%), Tehnologii ale informației și comunicațiilor (870 – cca 10%), Sănătate (1019 (+rezidențiat și secundariat) – 11,6%), Științe agricole, Silvicultură, Medicină veterinară și Științe ale mediului (380 – cca 4,3%).**

Anexa 1. Comanda de stat pentru Ciclul I, studii superioare de licență și studii superioare integrate prevede admiterea la **25 de domenii generale de studii** a **5380** de persoane.

1. În acest context, având în vedere criza de cadre didactice în învățământul general - 1365 de posturi vacante pentru: educatori (201), profesori de matematică (147), de limba română (81), de educație fizică (61), în învățământul primar (89), conducători muzicali (45), de fizică, de chimie, limbi străine, se propune alocarea a cca 20,5% a locurilor bugetare pentru Științele educației.

2. În vederea atragerii și motivării candidaților să opteze pentru domenii de importanță strategică, precum domeniile *Științe ale educației, Silvicultură, Științe chimice, Științe biologice, Științe fizice și Matematică și statistică*, și în acest an sunt alocate locuri bugetare pentru forma de învățământ cu frecvență redusă, în scopul valorificării mai eficiente a ofertei educaționale și extinderii accesului la formare în regim flexibil.

3. Ca și în anul precedent, sunt planificate locuri pentru învățământul dual, realizat în baza parteneriatelor între instituțiile de învățământ superior și mediul economic, precum și a cererii exprimate de angajatori pentru formarea unor specialiști cu competențe aplicative. Pentru promovarea acestui tip de învățământ, care va reduce decalajul dintre pregătirea academică și cerințele pieței muncii, stimularea angajabilității absolvenților și consolidarea colaborării între sistemul educațional și sectorul privat, se propun locuri bugetare pentru învățământul dual la *Jurnalism și informare, Științe economice, Inginerie și activități inginerești, Silvicultură și Servicii publice*, care este o formă de învățământ cu frecvență.

4. Comparativ cu anul precedent, luând în considerare solicitările tinerilor, precum și pentru a răspunde cererii crescânde de specialiști în sectoarele economiei naționale, este majorat numărul de locuri la *Științe administrative, Științe sociale și comportamentale, Științe biologice, Științe chimice, Științe fizice, Inginerie și activități inginerești, Arhitectură și construcții, Servicii publice, Științe economice și drept, Silvicultură și Medicină veterinară* în limitele bugetului aprobat în acest sens. Având în vedere locuri rămase vacante pe parcursul sesiunilor de admitere precedente, majorările se propun a fi efectuate din contul locurilor neacoperite la *Științe ale educației* de la Ciclul I și II de studii.

5. Luând în considerare că în Ciclul I, studii superioare de licență, se asigură formarea profesională de bază a specialiștilor, precum și faptul că o pondere semnificativă a studenților la master este deja încadrată în câmpul muncii și beneficiază de venituri salariale, Ministerul Educației și Cercetării a dispus optimizarea alocării locurilor bugetare la ciclul II de studii superioare. În acest context, au fost redirecționate 85 de locuri bugetare de la Ciclul II la Ciclul I de studii superioare, către domeniile prioritare ale sectorului socio-economic, în concordanță cu necesitățile actuale și perspectivele de dezvoltare ale economiei naționale.

6. Urmare a interesului în cadrul admiterii din partea reprezentanților diasporei, sunt prevăzute și în acest an locuri dedicate candidaților proveniți din familii ale cetățenilor Republicii Moldova stabiliți peste hotare, pentru a facilita accesul acestora la studiile superioare în instituțiile de învățământ superior din țară.

7. Deoarece mulți tineri de etnie romă provin din familii cu resurse financiare limitate, în 2026 au fost alocate locuri bugetare pentru ai motiva să-și continue studiile în învățământul superior. Locurile vor urma candidații care vor fi înmatriculați la locuri bugetare în cazul în care nu se vor regăsi pe listele cu finanțare bugetară urmare a concursul general de admitere. Candidații sunt înmatriculați la buget urmare a redistribuirii locurilor bugetare la specialitatea și respectiv domeniul de studii de la instituția selectată de aceștia.

8. Urmare a pilotării învățământului la distanță în anul de studii 2025-2026, pentru sesiunea de admitere 2026 au fost alocate locuri bugetare destinate persoanelor, domiciliante în Republica Moldova, cu grad de dizabilitate sever sau accentuat, care nu pot frecventa învățământul cu frecvență. Candidații sunt înmatriculați la buget la specialitatea și respectiv domeniul de studii din instituția de învățământ selectată de aceștia.

Anexa 2. La studii superioare de master (Ciclul II) în 2026, se prevede admiterea a 2771 de persoane. Anual, la planificarea numărului de locuri bugetare la Ciclul II se ia în considerare numărul de absolvenți de la Ciclul I din anul în curs. Pentru prima dată, la concursul locurilor bugetare vor participa doar candidații cu media generală de admitere nu poate fi mai mică decât 7,00 (șapte,00).

Anexa 3. La studii de rezidențiat și secundariat clinic se prevede admiterea a 504 persoane: 489 - la rezidențiat și 15 – la secundariat clinic, în scopul asigurării realizării obiectivului stipulat în alineatul (5) art. 121 din Codul educației, privind organizarea studiilor de rezidențiat pentru formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specialități. Numărul de locuri bugetare a fost mărit cu 69, la solicitarea Ministerului Sănătății și Universității de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu", deoarece numărul preliminar al absolvenților studiilor superioare integrate în domeniul *Sănătate* a crescut în comparație cu de 2025 (în 2026 – 669 absolvenți, în 2025 – 652 absolvenți).

Anexa 4. Pentru onorarea obligațiilor Republicii Moldova în cadrul contractelor bilaterale încheiate cu diferite țări, în domeniul Educației, se propune aprobarea a 126 de locuri bugetare pentru admiterea la studii a cetățenilor străini, inclusiv 100 persoane - la studii superioare de licență (Ciclul I) și 26 de persoane la studii superioare de master (Ciclul II), pentru a motiva studenții străini să continue studiile universitare în Republica Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu există.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Ministerul Educației și Cercetării urmărește consolidarea sectorului public prin formarea unui număr mai mare de specialiști în domenii-cheie precum administrația publică, științe chimice, fizice, și biologice, drept, economie, silvicultură, științe agricole, medicina veterinară și servicii sociale, răspunzând astfel cerințelor de a asigura servicii calitative și eficiente în beneficiul cetățenilor, precum și potrivit necesităților economiei Republicii Moldova.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul se încadrează în limita mijloacelor financiare alocate în acest scop, Legea nr. 322/2025 bugetului de stat pentru anul 2026, la subprogramul 8810, învățământul superior, 1.103.036,9 mii lei și subprogramului 8811 învățământ postuniversitar, 103.600,0 mii lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu prezintă riscuri de discriminare după criterii de gen, apartenență etnică, etc.

Proiectul asigură protecția datelor cu caracter personal.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională și pe platforma guvernamentală www.particip.md, a fost asigurată plasarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern Cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul de studii 2026-2027 https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16137. Proiectul va fi supus avizării de către Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Mediului, Ministerul Energiei conform Legii 100/2017.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizării în cadrul procesului de avizare/expertizare. Informația referitoare la concluziile expertizelor va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la prezentul proiect de hotărâre.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul nu necesită măsuri pentru a fi implementat.

Ministru

Dan PERCIUN